

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Vicziánné dr. Borsai Nelly ügyvéd által képviselt felperesnek alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. június 12-én kelt 23.P.22.894/2005/18. számú ítélete ellen a felperes részéről 19. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy az adóhatóság külön felhívására fizessen meg az államnak 80.700 (nyolcvanezer-hétszáz) forint, illetékfeljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A peres felek a cégnyilvántartásba 2001. március 12-én bejegyzett ... Betéti Társaság tagjai; a felperes 2001. március 12-től 2003. január 1-jéig beltagja és üzletvezetője, 2003. január 1-jétől kültagja, az alperes 2001. szeptember 1-jétől 2003. január 1-jéig a kültagja, 2003. január 1-jétől a társaság beltagja és üzletvezetője volt.

A tagok között a viszony megromlott, együttműködésük ellehetetlenült, ezért a társaságban fennálló tagsági jogviszonyukat kölcsönösen felmondták. A felperes 2004. november 11-én kelt azonnali hatályú felmondását 2004. november 15-én

közölte, az alperes 2004. november 8-án kelt és 2005. február 12. napjára szóló rendes felmondását a felperes 2005. november 10-én vette kézhez.

A felperes 1.140.000 forint kártérítés megfizetésére irányuló követelését fizetési meghagyásos eljárásban kívánta érvényesíteni, mely peren kívüli eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult. A felperes 2005. december 6-án kelt keresetében az 1997. évi CXIV. tv. (Gt.) 29. §-ának (1) bekezdésére hivatkozással különböző kereseti kérelmeket terjesztett elő az alperessel szemben. Hivatkozása szerint az alperes sorra megsértette a társasági törvény rendelkezéseit; figyelmen kívül hagyta a társasági szerződés és a taggyűlés határozatait, mely magatartásával kárt okozott a felperesnek, s emiatt összesen 1.346.000 forint és a perköltség megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Előadta, hogy az alperes elállt két olyan keresettől, amely perek megindítását a tagok határozták el a veszteség csökkentése érdekében, s a visszatérített illetéket - 650.000 forintot - magáncéljaira használta fel. Előadta továbbá, hogy a társaság 2001. január 21-én bérlőként határozatlan időre bérleti szerződést kötött a ..., kerület ... utca szám alatti ingatlan tulajdonosával, a fiával és a felperessel, mint bérbeadókkal a lakás meghatározott részeinek a használatára. A bérleti díj havi 10.000 forint volt, amelynek összegét a szerződés 3. pontja szerint minden új gazdasági év január 1-jétől újból meg kellett állapítani. A bérleti díjat a társaság nem egyenlítette ki, és a 2002. január 1-jétől fizetendő bérleti díj összegét a felek nem határozták meg, az alperes a bérleti szerződést nem mondta fel, ugyanakkor nem fizette meg a felperes részére a 2003. évi bérleti díjat az irodahasználat után, amelynek összege 120.000 forint. Hivatkozott arra is, hogy - az alperes magatartása miatt - azonnali hatállyal kilépett a társaságból, de az alperes a felperes által a cég részére biztosított 116.000 forint tagi kölcsönt nem fizette vissza. Állította, hogy az alperes bevallotta, de nem fizette meg a 2002. évi felperesi tagi bérjövedelem utáni járulékokat, s ez hátrányosan befolyásolta a felperes időközben megállapított nyugdíjának az összegét, s az alperes megvonta a felperes bankszámlák feletti rendelkezési jogát, ezért a járulékok átutalását a felperes sem tudta teljesíteni. A nyugdíj megállapításával kapcsolatban 400.000 forint nem vagyoni kártérítés iránt, valamint egy kifizetetlen számlával összefüggésben 60.000 forint kár megtérítésére terjesztett elő igényt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a társaság jelenlegi gazdasági állapota nem az alperes tevékenységére vezethető vissza, a cégnek már akkor is jelentős összegű tartozásai álltak fenn, amikor az alperes lett az üzletvezető, és a betéti társaság működésének eredménytelenné válása a felperes tevékenységére vezethető vissza. Előadta, hogy közte és a bérbeadók között nem jött létre bérleti szerződés, nem is tájékoztatták arról, hogy ilyen szerződés létezik, az a 2002. évi adóbevallásban nem szerepel. 2003. december 10-én kapta meg a felperestől a 2001. január 21-i keletű bérleti szerződést, amely szerint minden új gazdasági évre vonatkozóan újból meg kell állapítani a díj összegét, 2003. évre ilyen új szerződés nem jött létre. A tagi kölcsönnel kapcsolatos felperesi igénnyel szemben arra hivatkozott, hogy a 2003. február 28-án tartott taggyűlésen hozott 2. számú határozat szerint a visszafizetést csak a társaság eredményéből lehet teljesíteni. Hivatkozott arra is, hogy a 2002. évi tagi bérjövedelem utáni járulékokat

és jövedelem bevallást a beltagnak kellett rendezni, s ez idő alatt a felperes volt a beltag, a jövedelemigazolást ő állította ki, a keresetben hivatkozott kifizetetlen számla pedig érvénytelen volt.

A per tartama alatt a Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság a társasággal szembeni törvényességi felügyeleti eljárásban 2006. február 6-án meghozott számú végzésével megállapította, hogy a ... Betéti Társaság 2005. február 12-én az 1997. évi CXIV. tv. 104. § (1) és (2) bekezdése alapján a törvény erejénél fogva megszűnt, elrendelte a társaság végelszámolását, végelszámolónak kirendelte az EXEREM Gazdasági Szolgáltató Kft.-t.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg külön felhívásra a Magyar Állam javára 80.700 forint le nem rótt eljárási illetéket. Határozata indokolásában megállapította, hogy a kereset elbírálására a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. tv. (Gt.) rendelkezései az irányadók. A felperes a keresetét a Gt. 29. §-ának (1) bekezdésére alapította, melynek második mondata a vezető tisztségviselőknek a kötelezettségeik vétkes megszegésével a gazdasági társaságnak okozott károkért való felelőssége szabályait rendezi. Álláspontja szerint a felelősségi szabály értelmében a vezető tisztségviselőknek ez a kötelezettsége a társasággal szemben áll fenn, a ... Betéti Társaság még létező cég, ezért csak a végelszámoló által képviselt társaság érvényesíthetne követelést az alperessel szemben, így pusztán ez okból alaptalan a kereset. Kifejtette; a felperes a társaságnak a cégnyilvántartásból történt törlése után kerülhetne abba a helyzetbe a Gt. 29. § (4) bekezdésének értelmében, hogy a perbeli követelést érvényesíthesse az alperessel szemben, melyre a jogerős cégbírósági törléstől számított egy éven belül csak az a személy jogosult, aki a társasággal tagsági viszonyban állt, ezzel szemben a felperesnek a tagsági viszonya azonnali hatályú felmondással megszűnt. A fentiekben túlmenően is alaptalannak ítélte a keresetet az alperessel szemben. Jogi álláspontja alapján a felperes a tételesen megjelölt kárai megfizetését a betéti társaságtól követelhetné. A hivatkozott bérleti szerződésnek nem az alperes, hanem a társaság az alanya, és a felperes által a társaságnak nyújtott tagi kölcsönt sem az alperes köteles visszafizetni a felperesnek. A keresetektől történt elállás közvetlenül kárt legfeljebb a társaságnak okozhatott, így az ezzel összefüggő kártérítési igény érvényesítésére is csak a társaság lenne jogosult. A felperes nyugdíjazásával kapcsolatban előterjesztett nem vagyoni kár megtérítése iránti igénye vagyoni igényt alapozhatna meg, ha az alperes a társaság képviseletében valóban nem intézkedett a szükséges járulékok kiegyenlítése felől. A felperes nem ezt terjesztette elő, és nem vezette le, hogy a 400.000 forint követelés milyen számításból következik, továbbá az általa csatolt, s a Fővárosi Munkaügyi Bíróság által szám alatt meghozott ítélet nem támasztja alá a felperesnek ezt a követelését.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, annak megváltoztatásával az alperes elszámolásra, és 1.346.000 forint tőke és járuléкаи megfizetésére kötelezését kérte. A fellebbezés kiegészítésében előterjesztett kérelme az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére, az első fokú eljárás megismétlésére irányult.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete az eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt törvénysértő, mivel a Pp. 7. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság köteles lett volna a jogi képviselő nélkül eljáró felperest tájékoztatni az eljárási jogairól, valamint kötelezettségeiről, így arról, hogy a kereseti kérelmében megjelölt bérleti díjigényt, a tagi kölcsön követelést illetően a pert nem az ellen indította meg, akivel szemben az igény érvényesíthető és, a Pp. 64. §-ának (2) bekezdése alapján az első fokú eljárás során kérelmet terjeszthet elő a betéti társaság alperesként történő megidézéséről. Nem tájékoztatta az elsőfokú bíróság a felperest a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltakról, továbbá arról sem, hogy csak a társaság lett volna jogosult egyes igények érvényesítésére. Összegzőként előadta, hogy mind a bérleti díj, mind a tagi kölcsön vonatkozásában a felperesi igény érvényesítéséhez a társaság perben állása kötelező lett volna. Az egyéb felperesi követeléseket tekintve, amelyeket a társaság lett volna jogosult előterjeszteni az üzletvezetésre jogosult taggal szemben, a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kellett volna a Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontja alapján utasítani, illetve a Pp. 157. § a) pontja alapján a pert megszüntetni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen állapította meg a tényállást, és helytálló az abból levont jogi következtetése is. Tévesen állítja fellebbezésében a felperes, hogy az első fokú határozat az eljárás lényeges szabályainak megsértése folytán törvénysértő, és ezért a Pp. 252. §-ának (2) bekezdése alapján az első fokú eljárás megismétlése szükséges.

A Fővárosi Ítéltábla nem osztotta a felperesnek azt az álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 7. §-ának (2) bekezdésében írt alapvető rendelkezéseket.

A kereset a polgári per útján érvényesíthető alanyi jog bírósági védelmének elsődleges eszköze mindig valamely alanyi jog érvényesítését szolgálja, mely anyagi jogi szabályon alapszik. A Pp. 7. §-ának (2) bekezdése a jogi képviselő nélkül eljáró fél számára biztosított kioktatáshoz való jogot a perbeli eljárási jogokra és kötelezettségekre korlátozza. Így egyértelmű, hogy az „ügy urai” maguk a felek, ők határozzák meg a per tárgyát és ezáltal a bíróság eljárási mozgásterét.

A Pp. 3. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik; a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. A Pp. 121. § (1) bekezdése értelmében a pert keresetlevéllel kell megindítani, s a keresetlevélben meg kell jelölni többek között a felek perbeli állását, melyekből következik, hogy a pert indító felperes jelöli meg, ki ellen kívánja a pert indítani, a felek perbeli állása nincs a bíróság belátására bízva.

A Pp. 64. §-ának (2) bekezdése a következők szerint - külön - szabályozza azt az esetet, ha a felperes a pert nem azzal szemben indította meg, akivel szemben az igény érvényesíthető.

A Pp. 64. §-ának (2) bekezdése alapján, ha a felperes a pert nem az ellen indította meg, akivel szemben az igény érvényesíthető, a bíróság a felperesnek az első fokú eljárás során előterjesztett kérelmére a felperes által megjelölt személyt alperesként a kereset közlésével megidézi, és a korábbi alperest a perből elbocsátja, feltéve, hogy a perre az új alperessel szemben hatásköre és illetékessége van. A perből elbocsátott alperes költségeiben - a 80. § (2) bekezdésében foglalt kivételtől eltekintve - a felperest kell marasztalni.

A Polgári perrendtartás idézett szabályai a bíróság részére tájékoztatási kötelezettséget nem írnak elő, ezzel szemben a törvény úgy rendelkezik, hogy a bíróság a felperes által megjelölt személyt alperesként csak a felperes kifejezett kérelmére idézi meg, és a korábbi alperest a kérelemére bocsátja el. A felperes jogosult tehát eldönteni, hogy igényét kivel szemben kívánja érvényesíteni, és az alperes személyében történő tévedés esetén a bíróság feladata a Pp. 64. § (2) bekezdésében foglaltakra korlátozódik, illetve az ebből levont jogi következtetés az érdemi döntésre tartozó kérdés. Ebből következően tévesen hivatkozott a felperes fellebbezésében arra, hogy a bérleti díj megfizetése és a tagi kölcsön visszafizetése iránti igénye érvényesítéséhez a betéti társaság perben állása kötelező lett volna.

Tévesen hivatkozott a felperes arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében írt kötelezettségének, mert a bíróság feladata ebben a körben a bizonyítási teherrel összefüggő kötelező tájékoztatásra korlátozódik, és nem ír elő kitanítási kötelezettséget arra nézve, hogy ki ellen kell a pert megindítani.

A kereset jogszabályi alapjaként megjelölt és a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 29. §-ának (1) bekezdése szerint a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől elvárható fokozott gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A jogszabályok a társasági szerződés (alapító okirat, alapszabály), illetve a gazdasági társaság legfőbb szerve által hozott határozatok, illetve ügyvezetési kötelezettségeik vétkes megszegésével a gazdasági társaságnak okozott károkért a polgári jog szabályai szerint felelnek a társasággal szemben.

A Pp. 3. § (1) bekezdése szerint a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.

A Pp. idézett rendelkezése meghatározza a keresetindítási jogosultságot, az ún. ügybeni legitimációt, mely a per tárgya és a fél közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, és abban áll, hogy a keresettel érvényesített jog a felperest illeti meg,

és pedig az alperessel szemben. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Gt. 29. § (1) bekezdésére alapított kereset esetében a felperes nem tekinthető a Pp. 3. §-ának (1) bekezdése értelmében a vitában érdekelt félnek, a felhívott jogszabályi rendelkezés értelmében a vezető tisztségviselők a polgári felelősségi mérce alapján a gazdasági társaságnak felelnek, így ez okból is helytállóan utasította el érdemben az elsőfokú bíróság a felperes keresetét.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a perbeli esetben az egyes kereseti kérelmeket tekintve a processzuális fél sem a felperesi, sem az alperesi oldalon nem volt azonos az anyagi jogilag érdekelt féllel, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 80.700 forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam részére (1990. évi XCIII. tv. 64. §-a szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés).

Budapest, 2008. február 5.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró